

יש נוחלין פרק שמיני בבא בתרא

קפו.

עין משפט
גר מצוה

בג א מיי פ"א מה'י נחלות
הלכה ב סמג עשין לו
טוש"ע ח"מ סי' רעו סעיף
:7

בד ב מיי שם הלכה א ז ג
טוש"ע שם ס"א:

רבינו גרשום

מנחולין ולא נחולין. אלמא
האשאה אינה יורשת א'
הנה וקשה ל' תירוה:
ל' יונה יודע מי שזאה, דלא
לדעין קמיה דסדריה ל'
מניה: ולימא ד' זכריה
כ' קצצה אלא דלא דרש'
מטות. בדאקמינן לעיל:
שוין סבכא [האם]. דלא
קמיה: להו: ולימא ד'
אשאה נפש. אמאי האשאה
יורשת בנה? אלא
קדריש מטות. בבה או
יורשת בנה דכאמר
ד' תירוה לעיל אלא דלא
בנה דבר תורה כ':
ואי דלא דרש מטות ב'
קודם דלא סבכא אלא מינ.
דלא דעיל קפדא לתנא דר'
המתא אפריש ש' שהם
דאמר קרא מטות מקיש
מטות א': לעולם דרש'
מטות ואם כן אמאי א'
האשאה יורשת בנה שני
האשאה קרא וכל כה יורשת
בנחלה. דהב יורשת ממון
אמאי מה שפול ל'
אמאי ואינה מורשת ממנה
לדעיוהו דרין נמי ל'
אמאי מורשת א' אמאי:

ויפסק בדר תולדות כהן הוא
הוא והעברית את תולדות
הבית. ויש לו הן
תורה לבת ולכל יוצאי ויכח
בן בן קודשין לבת. וזה
הכלל כל הקודש לנחלה
היוצא יורשין קודשין הנחלה
היוצא יורשין: וכן תובן בן
אלהן ש' אלם בן דליהו קודם
לנחלה בן דליהו קודם
לאביו אביו והכי נמי קודם
תובן בן (בת) של
בן שיהא יורש אביו אם
ממין ת"ח אין לו כלום
המאמר "דאין לו עשה
ע"י כלום ע"י"ן עליו מכל
הקודשין הבאין מכל כחה הן
לו ויורשתו והכי נמי דרשין
בת וזהו הדין נמי לכל
קודשין קודשין נחלה קודם
לפושט ולחקור ולענין
אחריותם א"ש יש להן
נחלה מכל כחה ליתן להן
נחלה ואחיו נמי קודשין
לנחלה אביו קודם לענין
לנחלה מכל אחיו וליתן להן
מכל אחיו וליתן להן

(א) נראה ד"ל הצאין מכה
כחו ליתן להם ירושתו.

בן הבן ובת הבן ובן בת הבן מנין תלמוד לומר אין לו עיין ע"י.
וה"מ מיוק ליה דבני בניו הרי הן כבנים כלומר ב' אלמנה
(יבמות דף ע.) דורע וזרעה לא נרץ קרא דבני בניו הרי הן כבנים
וי"ל להם דכתיב וזרע אין לו מזה שמע בני בניו כלשמה
ב' ד' מ' מ' (פאה"ש דף קס) (וס)

גבי מעציר בנו ובתו באל דקארמ
אין לי אלאל בנו ובתו בן בנו וכן בתו
מנין ת"ל ומורעך אלמאל דמלשון
זרע משמע בני בנים וליכא למימר
דהתם מיתורא דריש דא"כ הוה ליה
מדרש איפכא דקרא ומורעך כתוב
בירשא אלל מבנו ובתו לא משמע
ליה התם בני בנים הלכך הכא דכתיב
בן אינטריך לרבווי בנו ובתו וממאי
דכתיב (ויקרא יח) ערות אשה ובתה
לא תגלה את בת בנה אין ראיה
מדאינטריך לכתוב בת בנה דבני בנים
לא הוו כבנים דהיכא למימר דאי לא
כתב בת בנה הוה אינטריך עד סוף
כל הדורות משום דבני בנים הוה
הן כבנים וא"ת כיון דאין בני בנים
כבנים מנלן גבי יצום דפוטור בן
הבן מיבום וכי תימאל דנפקא לן מאין
לו הא אינטריך לרבות ממור וי"ל
דשקולים הם ויבאו שניהם אי נמי
דבן הבן נפקא לן מלא ימחה פרט
מה שאין שמו מחוי וקשה לרשב"א
דלאמי אינטריך הכא קרא דבני בנים
קודמין לאחין תיפוק ליה דמלענין יצום
בני בנים ובנים כי הדדי נינהו לענין
נחלה נמי כי הדדי נינהו וי"ל דהכא
אינטריך דבן הבן או בת הבן יורשין
עם בני המת או בת המת עם הבנות
דמיבום לא הוה ידעינן א) אלאל
דעדיפא מנאח^א ולר"י נראה הא דבני
בנים כבנים מאי יצום מנחלה הוא
דתיימאל לו ולא מהגז טעמי דפרישת

[illegible]

ו לירש את יעקב וכן כל יוצאי יריבו
ה לירש נכסי יעקב וכן של חנוך וכן
לחין. ואם יש אב למת גם לו קודמת:
האב: כל הקודם בנחלה. ומת יוצאי
ת יותר מיוצאי יריבו של זה: והאב
ת [במדרש ט] דהאב קודם לחין. ודוקא
ש של צם הבן. והוא הדין לבת של בת
עיין עליו. של מת אם יש לו בן או
[מאן בלעם והכי מפרשין בקידושין
י יריבה עובר ירך אמו הוא [עיין ג:]]
הא

איציביה דו'. הכי נמי מצי למפרך מרישא דקתני האיש את אמו גזול ולא מנחיל אלמא אין האם נוחלת את בנה אלא דעדיפא ליה לאותוביה מסיפא דקתני במנחלת ולא נוחלת וקשיא ליה לרבי יהודה דלמר יורשת: משנתנו איני יודע מי שנאה. דאינה עיקר

דהיא גופה קשיא כלקמן דפרכין
ותנא דידן מה נפוך כו' והלכך כיון
דשמעין ליה דריש היקשא דמטות
כדאמרין לעיל בפירקין (ד' ק"א).
ההיא מה מלי לאקשוי וממיר דיוורסא
את צנה: דלא דריש. היקשא דמטות
כדאמרין לעיל [שם] דלחד הבן ואחד
הבמ שוין צנכסי האס דלא מקיש
מטה האס למטה האב: לא מיתוקמא
כצרכי זכריה. דליכא נמשע ממחנה
הרבין קודם צנת צנכסי האס: ומני
עלה בני אחוס ולא צנוס אחוס.

[illegible]

בין שהיא יורשת מטה אחד בין יורשת שני מטות: **במתני' בן קודר** של ראובן אם מת ראובן קודמין לדינה אחותו לירש את יעקב כגון צנו עד אלף דור כולן קודמין לדינה. ובגמרא מפרש טעמא מדכתיבי **לאחאי קודמין לאחי האב** ואם יש להן אחות הן קודמין לאחות והיא ייריבו עומדין במקומו לירש אותה נחלה ולא שאר קרובי המת **קודם**. לירש בנו או בתו שמתו לכל יוצאי יריבו דהיינו אחי המת וכבר נפ' מיוצאי יריבו אבל יוצאי יריבו של בנו קודמין לכל אדם: **גמ' וזה** הדין אבל לישנא קולא הוא דנקט שאל של בת מתרי וימני רזאפ' הבן מכחו של בן כגון יוצאי יריבו. ויז' ימירא קא דרש דמני למכח (דף ד.) גבי יוצא חסם אין כסף [שמות כא]: **עיין עליו**. דהאי מת אם יש לו קודר

מסורת הש"ס

(א) [לעיל קיג.] (ב) [לקמן קכב: כתובות 5.] (ג) [יבמות 7.] (ד) [יבמות כב: וש"נ.] (ה) [בערוך ערך איין איתא איין ועמ"ש הסמ"ע ס' רעו ס"ק א וע"ע בערך עין.] (ו) [במדבר כז.]

תורה אור השלם

- וְכָל בֵּית יִרְשָׁת נִחְלָה
מִמִּשְׁתּוֹת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל לְאַחַד
מִמִּשְׁפַּחַת מִשֵּׁה אָבִיהָ
וְנִתְּנָה לְאִשָּׁה לְמֶעַן יִירְשׁוּ
בְנֵי יִשְׂרָאֵל אִישׁ נִחְלָת
בְּמִדְבָּר לֹא:
2 וְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל תִּדְבָּר
לְאָמֹר אִישׁ כִּי מֵמוֹת וּבֶן אֵין
לּוֹ וְהִעֲבַרְתֶּם אֶת נִחְלָתוֹ
בְּמִדְבָּר כֹּז ח
3 וְאֵם אֵין לּוֹ בֵּית וְנִתְּנָתָם
אֶת נִחְלָתוֹ לְאָחֵיו:
בְּמִדְבָּר כֹּז ט

הגהות הב"ח

(א) גמ' לר' יהודה ברבי
 שמעון: (ב) רשב"ם ד"ה
 גיין וכו' בת כלל ויזין כג"ל
 מיצית וכלל נמחק: (ג) תוב'
 ד"ה בן הזן וכו' דמיצוס לא
 הוה ידעינן. ג"כ ע"ל כדף קח
 ממ"ש התוס' בד"ה כלום יש
 יצוס:

מוסף רש"י

וְבָנֵי אַחֲוֹת. יוֹרְשֵׁן אִמָּן אֶת־
וְדִפְרִסְיָן. וְכִי נָתַתְּ אֶת־
הַתְּקִימָה (וְעֵינֵי קִיבֵּי). לְמֵאִיר
וְלִבְרָחָא. מִמַּעַט לִסְר. הֵא
לְדֵלִי יוֹרֶשֶׁת אִמָּן, אֶת־
וְנִמְקֹם אִמָּה עוֹמֶדֶת לֵרֶשׁ אֵת אִמָּה,
וְסִרִּי הֵאָס יוֹרֶשֶׁת אֵת (שם)
נִמְקֹם שְׂאֵין אֵת (שם)
קִיבֵּי. שְׂקִימָה הִנֵּינִי נִגְוֹת
לְדִפְרִסְיָן. מִן דְּוִדְקִי, דִּלְמִין
מִיּוֹשֻׁעַ רֶאשֵׁית דִּקְרָן
(שם). אִין לֵד עֵינִי
לְגִילִי. מְלִי תִמְכַּח וְכֹן אֵת
(ד.) כְּדִמְכָרְמִין קִדְּשִׁין (ד.)
אֵת סָפֵק, וְכִמֵּי מִזֵּן יִבְמִי
נִגְוֹת, וְלִהֲרֵי כִתְּבִי אֵת
וְיִמְרְשֶׁת עֵינִי עֵלִי אֵת (שם)
כִּי נִגְוֹת (יְבוּמוֹת אֵת)

מוסף תוספות

- א. דבת (ובת הבן ובת
הבת) מקימה שם ואח אינו
מקים שם אלא צריך
ללייבם. מוס' לעיל קמ': ד"ה

כלום.